Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0245

Az Európai Beruházási Bank Csoport pénzügyi tevékenységei – 2025. évi éves jelentés

Az Európai Parlament 2026. július 7-i állásfoglalása az Európai Beruházási Bank Csoport pénzügyi tevékenységeiről – 2025. évi éves jelentés (2025/2213(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 2. és 3. cikkére,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 15., 126., 174., 175., 177., 208., 209., 271., 308. és 309. cikkére, valamint a Szerződésekhez csatolt, az Európai Beruházási Bank (EBB) alapokmányáról szóló 5. jegyzőkönyvre,

– tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 41–43. cikkére,

– tekintettel az EBB alapokmányára,

– tekintettel az EBB csoport 2026–2028 közötti időszakra vonatkozó, 2026. január 29-én közzétett operatív tervére és 2025–2027 közötti időszakra vonatkozó, 2025. január 30-i operatív tervére,

– tekintettel az EBB-csoport „Energiát Európának” címmel 2026. január 29-én közzétett 2025. évi tevékenységi jelentésére,

– tekintettel az EBB 2025. október 20-án közzétett környezetvédelmi, éghajlati és társadalmi átvilágítási eljárásaira,

– tekintettel az EBB 2025. október 15-én közzétett globál stratégiai irányvonalára,

– tekintettel az EBB „Európai Unió – Áttekintés” című, 2025. október 14-én közzétett 2025. évi beruházási felmérésére,

– tekintettel az EBB „Az innováció kibontakoztatása: Az uniós technológiai infrastruktúrák finanszírozási igényeinek kezelése” című, 2025. szeptember 15-én közzétett jelentésére,

– tekintettel az EBB műveleteinek értékeléséről szóló 2022. évi jelentésre és a 2023–2025-ös munkaprogramra, amelyeket 2023. március 3-án tettek közzé,

– tekintettel az EBB-csoport 2018. november 13-án közzétett, panaszkezelési mechanizmussal kapcsolatos eljárásaira,

– tekintettel az EBB „Az EBB energiahitel-nyújtási politikája” című, 2023. május 8-án közzétett kiadványára,

– tekintettel a 2021 és 2025 közötti időszakra szóló klímabanki ütemtervnek az EBB igazgatótanácsa által 2020. november 11-én történt elfogadására, a klímabanki ütemterv 2025. október 3-án közzétett 2. szakaszára és az EBB 2020. november 15-én közzétett új klímastratégiájára,

– tekintettel az EBB 2022. február 2-i környezetvédelmi és szociális normáira,

– tekintettel az EBB csoport megfizethető és fenntartható lakhatásra vonatkozó cselekvési tervére,

– tekintettel az EBB 2023. február 10-én közzétett, „EBB Global – Partnerships, People, Impact” (EBB Globál – Partnerségek, emberek, hatás) című kiadványára,

– tekintettel az EBB csoport 2017. január 6-án közzétett, a nemek közötti egyenlőségre és a nők gazdasági szerepvállalásának növelésére vonatkozó stratégiájára, valamint az EBB csoport 2026. március 3-án közzétett, a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. cselekvési tervére (2026–2030),

– tekintettel az EBB-csoport személyzetére vonatkozó, 2023. február 3-án közzétett magatartási kódexre,

– tekintettel az EBB Ukrajnára vonatkozó szolidaritási csomagjára, amelyet az EBB igazgatótanácsa 2022. március 4-én hagyott jóvá,

– tekintettel a „Versenyképességi iránytű az EU számára” című, 2025. január 29-i bizottsági közleményre (COM(2025)0030),

– tekintettel a „Tisztaipar-megállapodás: a versenyképességet és a dekarbonizációt szolgáló közös ütemterv” című, 2025. február 26-i bizottsági közleményre (COM(2025)0085),

– tekintettel a Bizottság „Cselekvési terv a megfizethető energiáért: Az energiauniónkban rejlő valós érték kibontakoztatása a megfizethető, hatékony és tiszta energia minden európai számára történő biztosítása érdekében” című, 2025. február 26-i közleményére (COM(2025)0079),

– tekintettel Mario Draghi „Az európai versenyképesség jövője” című, 2024. szeptember 9-i jelentésére,

– tekintettel az Európai Versenyképességi Alap (EVA) létrehozásáról – beleértve a védelmi kutatási és innovációs tevékenységekre vonatkozó egyedi programot–, az (EU) 2021/522, az (EU) 2021/694, az (EU) 2021/697 és az (EU) 2021/783 rendelet hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2021/696 és az (EU) 2023/588 rendelet egyes rendelkezéseinek hatályon kívül helyezéséről, továbbá az (EU) [EDIP] rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló 2025. július 16-i bizottsági javaslatra (COM(2025)0555),

– tekintettel az Európai Bizottság, az Európai Számvevőszék és a Európai Beruházási Bank közötti, 2021 novemberében hatályba lépett háromoldalú megállapodásra,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Költségvetési Bizottság jelentésére (A10-0170/2026),

A. mivel az EBB megállapítása szerint teljes beruházása 2025-ben rekordszintet, 100 milliárd EUR-t ért el, szemben a 2024. évi 89 milliárd EUR-val; mivel az EBB tőkeáttételi mutatóját 290%-ra emelték, ami további mozgásteret biztosít az EBB számára a beruházásokhoz és az EU közös prioritásainak támogatásához;

B. mivel az EBB hozzájárul a piaci hiányosságok és a beruházási hiányok kezeléséhez azáltal, hogy katalizálja a magántőkét, miközben szilárd banki elveken alapuló, piaci alapú pénzügyi intézményként működik;

C. mivel a Európai Beruházási Bank teljes egészében a tagállamok tulajdonában van, feladata, hogy hozzájáruljon az Unió célkitűzéseinek megvalósításához, különösen a belső piac fejlődéséhez és az Unió munkahely-teremtési, gazdasági növekedési és versenyképességi potenciáljának megerősítéséhez, valamint a kettős átálláshoz; mivel ez a megbízatás magában foglalja az uniós politikák harmadik országokban történő előmozdítását is;

Általános megállapítások

1. üdvözli az EBB 2024–2027-es időszakra vonatkozó stratégiai ütemtervét, amelynek célja az EU politikai prioritásainak támogatása, beleértve a beruházások mozgósítását Európa gazdasági és ipari bázisának megerősítése, az innováció, a versenyképesség, a kritikus technológiák, a biztonság és a védelem támogatása, a fenntartható növekedés, a zöld és digitális átállás, a regionális fejlesztés, a modern és kritikus infrastruktúra, többek között a szociális infrastruktúrák, például a lakhatás, az oktatás és az egészségügy, valamint a reziliens és innovatív mezőgazdasági ágazat

fellendítése, valamint az európai kkv-k és induló innovatív vállalkozások megcélzása érdekében, miközben előmozdítja a nemzetközi partnerségeket és a megtakarítási és beruházási unió kiteljesítését;

2. hangsúlyozza, hogy az EBB az évek során szorosan igazodott az európai prioritásokhoz; határozottan üdvözli, hogy egyre nagyobb hangsúlyt helyez az Európa versenyképességét, ipari rezilienciáját és biztonságát erősítő beruházásokra, és azok gyors és hatékony végrehajtását szorgalmazza; támogatja az EBB klímabankként betöltött szerepét, megjegyezve, hogy az éghajlat-politikai fellépést az EBB csoport első számú stratégiai prioritásaként határozták meg a 2024–2027-es időszakban – az éves beruházások jóval több mint 50%-át a zöld átállásra különítették el; felszólít a versenyképességgel kapcsolatos prioritásokba történő beruházások szintjének növelésére, különösen a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások esetében, valamint az innovatív európai vállalatok felfuttatására, tekintettel az európai versenyképességi szakadék megszüntetésében betöltött kritikus szerepükre; hangsúlyozza, hogy az EBB-nek kiegyensúlyozott portfóliót kell fenntartania, beleértve a biztonságot és a védelmet, az éghajlatvédelmet, a versenyképességet, a kohéziót, az innovációt, az együttműködést és a fejlesztést;

3. hangsúlyozza, hogy az EBB hiteles szereplő a nemzetközi pénzügyi piacokon, ahogy azt „AAA” hitelminősítése is mutatja; hangsúlyozza, hogy e minősítés megőrzése elengedhetetlen ahhoz, hogy kedvező feltételek mellett tudjon forrásokat szerezni, és rámutat, hogy bármilyen romlás jelentősen növelné a finanszírozási költségeket; kéri az EBB-t, hogy szorosan kövesse nyomon a kibővített védelmi tevékenységeinek „AAA” minősítésére gyakorolt hatását;

4. hangsúlyozza az EBB kulcsfontosságú szerepét a köz- és magánfinanszírozás mozgósításában a beruházási hiányok kezelése és az Unió gazdasági rezilienciájának megerősítése érdekében a kihívásokkal teli globális környezetben; emlékeztet arra, hogy a határokon átnyúló koordináció, a tőkepiaci integráció és az egységes piac megfelelő működése alapvető fontosságú; kéri a Bizottságot és az EBB-t, hogy teljes mértékben használják ki az EBB-ben rejlő lehetőségeket, és szabadítsa fel a zöld, digitális és társadalmi átálláshoz szükséges finanszírozást;

5. hangsúlyozza, hogy az uniós szintű fellépésnek ki kell egészítenie, nem pedig kiszorítania kell a tagállamok beruházásait; ezért megfelelő rugalmasságot kér az EBB támogathatósági és értékelési keretén belül a nemzeti és regionális beruházási igények kielégítése érdekében; emlékeztet arra, hogy az állami fejlesztési bankoknak és a közintézményeknek csökkenteniük kell az életképes projektek kockázatát ott, ahol piaci hiányosságok állnak fenn, anélkül, hogy helyettesítenék a magántőkét; hangsúlyozza továbbá, hogy az EBB-nek kulcsszerepet kell játszania annak biztosításában, hogy a

kereskedelmi és az állami bankok egyaránt beruházhassanak az európai védelmi ágazatba; megjegyzi, hogy az EU fenntartható finanszírozási keretei nem vezetnek be általános korlátozásokat a védelmi beruházásokra;

6. üdvözli azt a felhívást, hogy a következő többéves pénzügyi keretben erősítsék meg az EBB-t annak érdekében, hogy pénzügyi támogatást tudjon nyújtani az EU közös prioritásaihoz, különösen az EVA-InvestEU keret és a Globális Európa Alap keretében, valamint olyan pénzügyi eszközök és költségvetési garanciák révén, amelyek rendkívül hatékonynak bizonyultak a kulcsfontosságú uniós szakpolitikai célkitűzések előmozdításában; hangsúlyozza, hogy az EBB-nek elegendő finanszírozást kell mozgósítania, likviditást kell injektálnia, és az InvestEU-n keresztül növelnie kell a magán- és közberuházások támogatására irányuló törekvéseket; a 2028–2034 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló időközi jelentésével összhangban felszólít a sikeres uniós programok, például az InvestEU megerősítésére és az EBB csoporttal való megerősített beruházási partnerségre, biztosítva, hogy minden uniós szinten elköltött eurót a lehető leghatékonyabb és leghatásosabb módon használjanak fel;

7. hangsúlyozza, hogy az EBB által nyújtott finanszírozás és más uniós eszközök közötti fokozott kiegészítő jelleg és szinergiák nagy jelentőséggel bírnak a hatás maximalizálása és a koherens területi beruházási stratégiák biztosítása szempontjából; kéri az EBB-t és a Bizottságot, hogy dolgozzanak ki egyértelmű koordinációs kereteket, amelyek megkönnyítik ezen eszközök projektszintű közös használatát;

8. felhívja az EBB-t, hogy játsszon aktív szerepet a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében kezdeményezett projektek folytonosságának és befejezésének támogatásában, megőrizve a célkitűzéseket a határidő után is; hangsúlyozza, hogy az EBB által nyújtott finanszírozás és technikai segítség döntő szerepet játszhat annak biztosításában, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által finanszírozott projektek elérjék a kívánt gazdasági és társadalmi hatást;

9. ösztönzi az EBB-t, hogy folytassa az innovatív pénzügyi eszközök kidolgozását annak érdekében, hogy Európa jelentős magánmegtakarításait termelőberuházásokra mozgósítsa, különösen azáltal, hogy bevonja az intézményi befektetőket a kockázati tőke támogatásába, hozzájárulva ezzel a megtakarítási és beruházási unió előmozdításához; hangsúlyozza, hogy az EBB által támogatott beruházásoknak versenyképességi hatásvizsgálatokat kell magukban foglalniuk, biztosítva, hogy az uniós források valóban fellendítsék az innovációt, a termelékenységet és a piacbővítést a kulcsfontosságú ipari ágazatokban;

10. emlékeztet arra, hogy az EBB volt a zöldkötvények első kibocsátója, és jelenleg a zöldkötvények legnagyobb többdevizás kibocsátója; üdvözli, hogy 2025. április 2-án az EBB kiadta az uniós zöldkötvény-standardról szóló rendelettel[1] összhangban lévő első éghajlattudatossági kötvényt; kiemeli az EBB döntő fontosságú szerepét a zöldkötvények piacának fejlesztésében, finanszírozási megoldásokat kínálva a fenntartható vállalatok számára;

Az innováció ösztönzése a technológiai vezető szerep érdekében

11. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy fennáll a veszélye annak, hogy az EU tőkéje, tehetségei és innovációs kapacitásai átáramlanak a gyorsabb ütemben fejlődő globális versenytársakhoz, és hogy az EU továbbra is lemaradásban van a kulcsfontosságú alaptechnológiák fejlesztése terén; üdvözli a TechEU program elindítását, amely a sikeres „európai technológiai bajnokok” kezdeményezésre épül, és 250 milliárd EUR összegű beruházást mozgósít; kéri, hogy ez a program részesítse előnyben azokat a beruházásokat, amelyek képesek globálisan versenyezni és hozzájárulni a hosszú távú fenntartható növekedéshez, valamint erősítse meg az európai ellátási láncokat és csökkentse a stratégiai függőségeket; hangsúlyozza, hogy növelni kell a hosszú távú reziliencia szempontjából kritikus fontosságú európai technológiákba és ágazatokba, többek között a félvezetőkbe, az akkumulátor-értékláncokba, a digitális szuverenitásba és a tiszta technológiák gyártásába irányuló beruházásokat; ösztönzi az EBB-t, hogy növelje a 2027-ig tervezett finanszírozás arányát; felszólít a TechEU program forrásainak kiegyensúlyozott és átfogó elosztására a kkv-k, valamint az induló és a növekvő innovatív vállalkozások számára annak biztosítása érdekében, hogy a versenyképességet más alapvető célkitűzések mellett megfelelően támogassák; hangsúlyozza, hogy fel kell gyorsítani az ilyen programok bevezetését annak érdekében, hogy lépést lehessen tartani az innováció és az induló innovatív vállalkozások ütemével; felszólít az Európai Beruházási Alap uniós kockázatitőke-ökoszisztémára szánt költségvetésének növelésére;

12. megjegyzi, hogy 2025-ben az EBB finanszírozásának közel 60%-át az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállásra fordították; felhívja az EBB-t, hogy erősítse meg a versenyképességet és a gazdasági biztonságot azáltal, hogy lehetővé teszi a kiszámítható, inkluzív, méltányos és megfizethető átállást, anélkül, hogy indokolatlan terhet róna az iparra és a háztartásokra; hangsúlyozza, hogy az éghajlat-politikai és környezetvédelmi

---

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/2631 rendelete (2023. november 22.) az európai zöldkötvényekről és a környezeti szempontból fenntarthatóként forgalmazott kötvényekre és a fenntarthatósághoz kapcsolódó kötvényekre vonatkozó opcionális közzétételekről (HL L, 2023/2631, 2023.11.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2631/oj).

beruházások hozzájárulhatnak Európa ipari bázisának, termelékenységének és globális versenyképességének megerősítéséhez; támogatja az ipari értékláncokon belüli beruházásokat, beleértve a dekarbonizáció gazdaságilag fenntartható módjait lehetővé tevő alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákat is, amennyiben az ilyen beruházásokat az innováció vezérli, illetve azok egyértelmű potenciállal rendelkeznek a piaci versenyképesség és az európai stratégiai autonómia fokozására; felhívja az EBB-t, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energetikai projektek – többek között az atomenergia – finanszírozása során alkalmazzon technológiasemleges értékelési kritériumokat, például az életciklusra vetített szén-dioxid-intenzitást és a hálózati stabilitást, teljes mértékben tiszteletben tartva ugyanakkor az egyes tagállamok szuverén jogát saját energiaszerkezetük meghatározására;

13. emlékeztet arra, hogy a tiszta technológia hozzájárulhat az EU szuverenitásának és versenyképességének megerősítéséhez; üdvözli, hogy az EBB igazodik az EU fenntartható finanszírozási keretéhez, beleértve az uniós taxonómia kritériumainak integrálását is; folyamatos beruházásokra szólít fel, amelyek egyértelmű és mérhető hatást gyakorolnak a kibocsátáscsökkentésre; hangsúlyozza, hogy szükség van az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és az éghajlatváltozással szembeni rezilienciára irányuló beruházásokra; ösztönzi az éghajlatváltozásra való felkészültséggel kapcsolatos kutatásba és fejlesztésbe, valamint az innovatív technológiákba történő beruházást; üdvözli az EBB és az Európai Környezetvédelmi Ügynökség megállapodását a biológiai sokféleséggel és az éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedések terén folytatott együttműködésük elmélyítéséről; elvárja, hogy az EBB kihasználja technikai segítségnyújtási és tanácsadási szolgáltatásait, különösen a megújuló energiához való megfizethető hozzáférést biztosító projektek támogatása érdekében, különös tekintettel az energiaárak csökkentésére és az energiaellátás biztonságának garantálására, többek között a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások számára is;

14. tudomásul veszi, hogy az EBB 2025-ben 16 milliárd EUR összegű finanszírozást nyújtott kisvállalkozások és induló innovatív vállalkozások számára; hangsúlyozza, hogy a finanszírozáshoz, különösen a kockázati tőkéhez, a magántőkéhez és a növekvő innovatív vállalkozások finanszírozásához való hozzáférés javítása elengedhetetlen a versenyképes európai vállalkozások növekedésének és nemzetközivé tételének támogatásához; fokozott erőfeszítéseket kér a gyorsan növekvő vállalatok finanszírozási hiányának megszüntetése, valamint egy dinamikusabb és integráltabb európai tőkepiac előmozdítása érdekében; úgy véli, hogy a kkv-k és a növekvő innovatív vállalkozások globális versenyképességének biztosítása érdekében fokozni kell az arra irányuló erőfeszítéseket, hogy további forrásokat mozgósítsanak e

vállalkozások számára; felhívja az EBB-t, hogy Unió-szerte növelje a kkv-k finanszírozását; ösztönzi az EBA-t, hogy indítson több kezdeményezést az induló és a növekvő innovatív vállalkozások támogatására;

15. felhívja az EBB-t, hogy egyszerűsítse tovább és gyorsítsa fel a pályázati és jóváhagyási eljárásokat, csökkentse az adminisztratív terheket és erősítse meg a kis kedvezményezettek, köztük a helyi és regionális hatóságok, az önkormányzatok, a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások támogatását annak biztosítása révén, hogy az előfeltételek és a beszámolási követelmények a pénzügyi standardok veszélyeztetése nélkül arányosak legyenek a támogatás értékével és/vagy a kedvezményezett méretével, és a hatékonyság, a gazdasági életképesség és a mérhető hatás alapján ossza el a finanszírozást; különösen azt szorgalmazza, hogy – többek között az InvestEU és az EBA keretében alkalmazott támogathatósági kritériumok és eljárások egyszerűsítése, valamint jobb technikai segítség nyújtása révén – javítsák a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások finanszírozási eszközökhöz való hozzáférését, különösen a kevésbé fejlett és vidéki régiókban; felszólít továbbá a finanszírozás hatékonyság, gazdasági életképesség és mérhető hatás alapján történő elosztására, valamint arányos utólagos értékelésekre az erőforrások hatékony felhasználásának és a magánberuházások bevonásának biztosítása érdekében; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a kedvezményezettekre rótt aránytalan környezeti, társadalmi és irányítási jelentéstételi követelmények elriasztják a gazdaságilag életképes projekteket, és versenyhátrányba hozzák az európai vállalkozásokat, és felhívja az EBB-t, hogy az arányosság biztosítása érdekében vizsgálja felül ezeket a követelményeket;

Az energiabiztonság és a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való biztonságos ellátás finanszírozása az ipari versenyképesség érdekében

16. kiemeli, hogy az ipari versenyképesség kiszámítható és megfizethető energiaárakra épül; emlékeztet arra, hogy az energiaingadozás a geopolitikai kihívások és az ellátási korlátok miatt továbbra is strukturális kockázatot jelent az EU gazdaságára nézve; megjegyzi, hogy az EBB 2026-ban a versenyképesség és a biztonság megerősítésére összpontosít; felhívja az EBB-t, hogy támogassa az energetikai infrastrukturális projekteket, beleértve az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében finanszírozott projekteket is, hogy csökkentse az energiaárakat a háztartások és a vállalkozások számára, és fokozza az energiaellátást;

17. megelégedéssel veszi tudomásul, hogy 2025-ben az EBB 33 milliárd EUR összegű finanszírozást nyújtott Európa energiabiztonságának támogatására, összesen 108 milliárd EUR összegű beruházást eszközölve, amelyből 2025-ben 11 milliárd EUR-t a megújuló energiaforrásokra fordítottak; kéri, hogy az éghajlat- és

energiapolitikákat pragmatikus módon hajtsák végre, biztosítva a költséghatékony megoldások finanszírozását, összhangban az uniós taxonómiával, és olyan mérhető gazdasági hatások vezéreljék őket, amelyek garantálják a megfizethető energiát, a stratégiai függetlenséget és a rendszer megbízhatóságát, valamint az infrastruktúra fejlesztését; emlékeztet arra, hogy az igazságos átmenet az EBB éghajlat-politikai ütemtervének egyik pillére, és üdvözli az EBB annak biztosítására irányuló erőfeszítéseit, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás társadalmilag méltányos és fenntartható legyen, és senkit ne hagyjon hátra;

18. kiemeli, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való ellátás biztonsága kulcsfontosságú a zöld és digitális átállás, a védelmi ágazat, és általában az uniós ipari bázis szempontjából; emlékeztet az EBB által az Európai Nyersanyagszövetségben betöltött szerepre és az Unió azon céljára, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátása nagyobb fokú autonómiára tegyen szert; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagok tekintetében a körforgásos gazdaság megközelítést alkalmazzák az újrafeldolgozás és újrafelhasználás alapján, az EU harmadik országoktól való függőségének csökkentése és stratégiai autonómiájának növelése érdekében; felhívja ezért az EBB-t, hogy ruházzon be többet a kritikus fontosságú nyersanyagok ágazatába a nyersanyagok rezilienciájának fokozása érdekében, különös tekintettel a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabály[2] céljainak elérésére, nevezetesen a másodlagos nyersanyagok kitermelésére, újrafeldolgozására és feldolgozására;

19. a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos uniós szintű koordináció megerősítését szorgalmazza, ideértve az EBB, az exporthitel-ügynökségek és más állami pénzügyi intézmények közötti szorosabb együttműködést is; megjegyzi, hogy az EU lemaradt versenytársaitól, például Kanadától, az Egyesült Államoktól és Ausztráliától, amelyek összehangoltabb „összkormányzati” finanszírozási megközelítéseket alkalmaznak; hangsúlyozza, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos valamennyi támogatott projektnek magas szintű környezetvédelmi és szociális normáknak kell megfelelnie; felhívja az EBB-t, hogy javítsa a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabályban meghatározott kritikus fontosságú nyersanyagok valamennyi szakaszára kiterjedő projektek kiválasztásának és finanszírozásának átláthatóságát;

---

[2] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1252 rendelete (2024. április 11.) a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való biztonságos és fenntartható ellátást biztosító keret létrehozásáról és a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1724 és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1252, 2024.5.3., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

Védelem és külpolitika

20. támogatja az EBB Európa biztonsági és védelmi képességeinek megerősítésére vonatkozó, 2025. márciusi cselekvési tervét; üdvözli a további 4 milliárd EUR összegű új finanszírozást, amely az EBB összes uniós beruházásának közel 5%-át teszi ki; emlékeztet arra, hogy változtak a rövid és középtávú uniós prioritások, ami jelentős nyomást gyakorolt a nemzeti költségvetésekre a védelmi és biztonsági beruházások tekintetében; hangsúlyozza, hogy tekintettel az EBB uniós célkitűzések támogatására vonatkozó megbízatására, az EBB-nek tovább kell fokoznia szerepvállalását ezekben a stratégiai ágazatokban, megőrizve ugyanakkor AAA minősítését; megjegyzi, hogy az EBB által a katonai mobilitáshoz, a stratégiai infrastruktúrához és a fejlett technológiákhoz nyújtott pénzügyi támogatás az egyik legfőbb tényező a piaci integráció előmozdítása és a közös európai érdekek megerősítése szempontjából; üdvözli az aktualizált támogathatósági kritériumokat, amelyek testre szabott pénzügyi eszközök, például kockázati hitel, tőkebefektetések és célzott hitelkeretek révén növelik a kis- és középvállalkozások és az induló innovatív vállalkozások támogatását; megjegyzi, hogy a védelmi kiadásoknak biztosítaniuk kell a stratégiai koherenciát és a kiegyensúlyozott megközelítést, és nem áshatják alá a szociális és környezetvédelmi kiadásokat vagy a régóta fennálló uniós szakpolitikákat;

21. emlékeztet arra, hogy a védelmi és biztonsági iparon belül egyes stratégiai ágazatok továbbra is az EBB finanszírozási korlátozásaival szembesülnek; megjegyzi, hogy az EBB-nek a támogathatóság kiterjesztésére vonatkozó, 2025. március 21-i határozata ellenére még mindig vannak olyan akadályok, amelyek gátolják a magántőke európai biztonság érdekében történő, teljes körű mozgósítását; felhívja az EBB Kormányzótanácsát, hogy az Európai Tanács 2025. március 6-i következtetéseiben foglaltaknak megfelelően folytassa az EBB védelmi iparnak nyújtott hitelezéssel kapcsolatos gyakorlatainak kiigazítását;

22. kiemeli az EU és az EBB szerepének fontosságát a nem uniós országokkal való kölcsönösen előnyös gazdasági partnerségek kiépítésében – ami az EU globális pozícióját tekintve döntő jelentőséggel bír a szabályokon alapuló multilaterális rendszer, a fenntartható fejlődés, a demokrácia, az emberi jogok, a jogállamiság előmozdítása szempontjából –, valamint a reziliens ellátási láncok és a fenntartható infrastruktúra megerősítésében; hangsúlyozza, hogy az EBB-nek szisztematikusan be kell vonnia a civil társadalmat és a helyi közösségeket a projektek tervezésének, végrehajtásának és értékelésének valamennyi szakaszába annak biztosítása érdekében, hogy a Global Gateway projektjei választ adjanak a helyi igényekre és érdemi fejlesztési eredményeket érjenek el; megjegyzi, hogy az EBB Globál döntő szerepet játszik a Global Gateway kezdeményezés keretében a fenntartható fejlődésbe történő beruházások

mozgósításában, és hogy 2025-ben meghaladta a 100 milliárd EUR összegű célját, ezáltal erősítve Európa gazdasági érdekeit és piaci hozzáférését a versenyképes globális környezetben;

23. határozottan üdvözli, hogy az EBB továbbra is támogatja az ukrajnai köz- és magánszférabeli műveletek végrehajtását és megerősítését, valamint hogy az Európával való kapcsolatok megerősítése érdekében támogatja a pánafrikai kereskedelmet, infrastruktúrát és regionális integrációt; hangsúlyozza, hogy az EBB és az uniós támogatás önmagában nem elegendő Ukrajna finanszírozási szükségleteinek kielégítéséhez;

24. aggodalmát fejezi ki a feltörekvő piacokon és a fejlődő gazdaságokban egy olyan időszakban jelentkező, gyorsan növekvő adósságszintek és magasabb hitelfelvételi költségek miatt, amikor egyre gyakoribbak a globális sokkok, illetve ezen országok államadóssága 55 éves csúcsra emelkedett; kiemeli az EIB a finanszírozásban betöltött fontos szerepét; üdvözli a többi multilaterális intézmény szerepét a fenntarthatatlan adósságterhek enyhítésének elősegítésében;

25. megismétli az EBB Globálhoz intézett felhívását, hogy korlátozzák a vegyesfinanszírozási műveleteket azokra a területekre, ahol hozzáadott értéket tudnak teremteni a helyi gazdaság számára, ugyanakkor kerüljék a magántőke kiszorítását, és biztosítsák, hogy a vegyes finanszírozást ne használják fel alapvető közszolgáltatásokra, különösen egészségügyre, oktatásra és szociális védelemre; emlékeztet arra, hogy az uniós fejlesztéspolitikai céloknak és különösen az egészségügyi ellátáshoz való egyetemes és megfizethető hozzáférés javításának kell vezérelniük az EBB e területre irányuló beruházásait annak érdekében, hogy mindenki számára jobb egészségügyi eredményeket biztosítsanak;

26. felszólítja a tagállamokat, hogy módosítsák az EBB kizárási listáját annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a fegyverek és lőszerek finanszírozását, és túllépjenek a pusztán kettős felhasználású technológiákon, hozzájárulva ezáltal az európai védelmi ipar fejlődéséhez;

27. hangsúlyozza, hogy az EBB nem uniós országoknak nyújtott hitelezésének meg kell erősítenie az EU külső prioritásait; felhívja az EBB-t, hogy a nem uniós országokra vonatkozó külső hitelezési keretébe releváns kritériumként építse be a partnerországok hatékony együttműködését a migráció kezelése – többek között az EU-ban való tartózkodásra nem jogosult migránsok visszafogadása és visszaküldése – terén;

A kohézió, a mezőgazdaság és a lakhatás támogatása

28. megjegyzi, hogy 2025-ben az EBB finanszírozásának mintegy fele az EU kevésbé fejlett régióiban támogatott beruházásokat, és 3 milliárd

EUR-t fordítottak a mezőgazdaságra és a bioökonómiára; ösztönzi az EBB-t, hogy mélyítse el az együttműködést a nemzeti fejlesztési bankokkal és a regionális pénzügyi intézményekkel az uniós finanszírozás területi hatásának maximalizálása és a regionális beruházási egyenlőtlenségek csökkentése érdekében; vegyes finanszírozás alkalmazására szólít fel az uniós kohéziós alapoknak az EBB eszközeivel való ötvözése révén; hangsúlyozza, hogy a közvetlen finanszírozáshoz való hozzáférés valamennyi régióban történő biztosítása elengedhetetlen a gazdasági konvergencia, valamint a gazdasági és területi kohézió előmozdításához, és hogy ez az élelmezésbiztonság megerősítésével együtt alapvető fontosságú az EU stratégiai autonómiája szempontjából; felhívja az EBB-t, hogy mozgósítson kiszámítható és elegendő finanszírozást a fiatal mezőgazdasági termelők számára;

29. az EBB csoport mezőgazdasági és kohéziós politikához nyújtott támogatásának megőrzését szorgalmazza, ideértve a pénzügyi eszközök szélesebb körű felhasználását is az uniós támogatások mozgósítása és a magánberuházások vonzása érdekében; kiemeli az EBB és a Bizottság által a végrehajtó hatóságoknak nyújtott közös technikai segítségnyújtás megfelelő finanszírozásának hozzáadott értékét a beruházások időben történő végrehajtásának és addicionalitásának – különösen az igazgatási kapacitás kiépítése és a beruházási portfóliók fejlesztése révén történő – biztosítása szempontjából; kéri a vegyes finanszírozás szélesebb körű alkalmazását a rosszul ellátott régiók és a kohéziós régiók megcélzása érdekében, az uniós strukturális és beruházási alapok más eszközökkel való kombinálása révén;

30. üdvözli az EBB csoportnak a szociális lakhatási projektek Unión belüli finanszírozására irányuló erőfeszítéseit; kéri a bankot, hogy a növekvő európai lakhatási válságra tekintettel fokozza a megfizethető lakáshoz jutás javítására irányuló tevékenységeit; ösztönzi az EBB-t, hogy a lakhatási megoldások finanszírozása és a megélhetési válság hosszú távú megoldása érdekében működjön együtt más európai állami beruházási bankokkal, helyi állami pénzügyi intézményekkel, helyi önkormányzatokkal, szövetkezeti és szociális lakásépítő társaságokkal és önkormányzatokkal;

31. üdvözli az EBB arra irányuló erőfeszítéseit, hogy olyan projekteket támogasson, amelyek hozzájárulnak a szociális jogok európai pillérének és az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak végrehajtásához; felkéri az EBB-t, hogy a hosszú távú, megfizethető megoldások biztosítása érdekében növelje a szociális juttatások súlyozását a projektértékelésekben;

Átláthatóság és elszámoltathatóság

32. emlékeztet arra, hogy az EBB pénzeszközei közpénzek, és azokra mindenkor vonatkozik a nyilvánosság általi ellenőrzés és az

elszámoltathatóság, különösen akkor, ha azokat uniós garanciák vagy uniós költségvetési alapok támogatják; ismét kéri, hogy hozzanak létre strukturált intézményközi keretet, amely biztosítja a fokozott parlamenti felügyeletet és az információkhoz való jobb hozzáférést, a Parlament számára pedig lehetőséget biztosít arra, hogy észrevételeket tegyen az EBB stratégiai irányvonalával kapcsolatban; tudomásul veszi a közvetlen külföldi befektetések 2025. évi átláthatósági indexe terén elért eredményeket, de további javításokra szólít fel; hangsúlyozza, hogy az adófizetők pénzének védelme érdekében felelősségteljes költségvetési gazdálkodásra és a források hatékony felhasználására van szükség; megjegyzi, hogy a megerősített jelentéstételi mechanizmusok elengedhetetlenek a hatékony parlamenti ellenőrzéshez;

33. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EBB biztosítsa a finanszírozott projektek nyomonkövethetőségét; hangsúlyozza, hogy az EBB-nek kellő időben részletesebb információkat kellene közzétennie projektjeiről, beleértve azok indokolását és kontextusát, azok magyarázatát, hogy azok hogyan igazodnak az EU közös prioritásaihoz, valamint a tényleges fogadó gazdasági szereplőkre vonatkozó információkat, egyértelműen kiemelve, hogy mely projekteket támogatja az uniós költségvetés; üdvözli az EBB azon döntését, hogy az ombudsman vizsgálatát követően proaktívan közzéteszi az EU-n kívül található olyan projektek környezeti és társadalmi értékelését, amelyek valószínűleg jelentős hatást gyakorolnak ezeken a területeken;

34. hangsúlyozza, hogy a támogatások helyett adott esetben gondosan megtervezett ideiglenes garanciákat kell alkalmazni, korlátozva a közvetlen költségvetési hatást és előnyben részesítve a magántőke bevonását; emlékeztet arra, hogy a garanciák valódi költségvetési kockázatot jelentenek, és ugyanazoknak a szabályoknak kell rájuk vonatkozniuk, mint a közvetlen kiadásokra; hangsúlyozza, hogy a garanciák alkalmazását erős átláthatóságnak, demokratikus felügyeletnek és megfelelő kockázatértékelési mechanizmusoknak kell kísérniük; hangsúlyozza, hogy a magánbefektetőknek kell vállalniuk a kereskedelmi kockázatnak való elsődleges kitettséget, míg az EBB beavatkozásának korlátozottnak, egyértelműen meghatározottnak és ideiglenesnek kell maradnia, a magánpiaci szereplők által nem viselhető kockázatokra és a projektspecifikus kockázatcsökkentésre összpontosítva; felhívja az EBB-t, hogy a vegyesfinanszírozási műveleteket azokra a területekre korlátozza, ahol azok hozzáadott értéket teremthetnek a helyi gazdaság számára, elkerülve ugyanakkor a magántőke kiszorítását;

35. kiemeli az EBB általános magas működési költségeit; ezért kéri, hogy a költséghatékonyság növelése érdekében, a bank működési hatékonyságának megőrzése mellett határozzanak meg megfelelő mérséklési intézkedéseket;

36. megjegyzi, hogy az EBB csoport kettős rendszerben működik, amelynek keretében az uniós költségvetésből támogatott műveleteket közvetve a Bizottság és a Számvevőszék, valamint az uniós költségvetés mentesítéséről szóló határozatában a Parlament ellenőrzi, míg az EBB saját forrásaiból finanszírozott tagállami műveletek – az EBB műveleteinek több mint háromnegyede – nagyrészt kívül esnek a nemzeti parlamentek és az Európai Parlament szisztematikus külső ellenőrzésén és vizsgálatán; megjegyzi, hogy az EBB komoly belső elszámoltathatósági struktúrával rendelkezik, és hogy egy külső ellenőr felügyeli az EBB műveleteit és számviteli rendszerét; egyetért azzal, hogy ez a struktúra nagyjából összhangban van a nemzetközi gyakorlatokkal; megjegyzi, hogy az Európai Parlamentnek történő jelentéstétel alkalmi jellegű, hogy az európai ombudsmannal való együttműködés már nem a régi, és hogy a Számvevőszék szerepét a jelenlegi szabályok és végrehajtási rendelkezések korlátozzák; hangsúlyozza, hogy az EBB-nek kézzelfogható lépéseket kell tennie e helyzet kezelése érdekében, a Parlament állásfoglalásaiban megismételt számos felhívással, valamint a költségvetési és mentesítésért felelős európai hatóság által megfogalmazott azon kéréssel összhangban, hogy a párbeszéd és az együttműködés tekintetében álljon rendelkezésre; felhívja az EBB-t, hogy aktívan vonja be a nemzeti legfőbb ellenőrző intézményeket ebbe a folyamatba a jelenleg a Számvevőszék hatáskörébe nem tartozó műveletek elszámoltathatóságának biztosítása, valamint a szigorú elszámoltathatóság és felügyelet garantálása érdekében;

37. tudomásul veszi az EBB auditbizottságának belső felügyeleti szerepét; rámutat, hogy a likviditáskezelés területe kivételével nem kerül sor a nemzetközileg elfogadott felügyeleti standardoknak megfelelő külső prudenciális felügyeletre; ösztönzi az EBB kormányzótanácsát, hogy tekintettel az EBB üzleti modelljének méretére, összetettségére és sajátosságaira, hozzon létre megfelelő intézkedéseket a külső prudenciális felügyelet legmagasabb szintű standardjainak való megfelelés érdekében, figyelembe véve az EBB egyedi üzleti modelljéből eredő szükséges kiigazításokat;

38. aggodalmát fejezi ki az EBB korábbi elnöke ellen folyó korrupciós vizsgálat miatt; elvárja, hogy az Európai Ügyészség és az Európai Csalás Elleni Hivatal alaposan vizsgálja ki az ügyet, és teljes egyértelműséget vár az ügyben; emlékeztet arra, hogy a visszaéléseket és a pénzeszközök hűtlen kezelését szigorúan meg kell büntetni;

39. felszólít az EBB emberi jogi politikáinak megerősítésére; hangsúlyozza, hogy a környezeti és társadalmi hatásvizsgálatokat független szakértőknek kell elvégezniük, és hogy független ellenőrzési mechanizmusokat kell bevezetni az EBB ügyfelei által végzett önellenőrzés és önbeszámolók felügyeletére;

40. elismeri az EBB arra irányuló erőfeszítéseit, hogy az EBB 2023. évi belső felmérését követően javítsa az irányítási gyakorlatokat; kéri, hogy a továbbiakban is hajtsák végre az EBB sokszínűségre, méltányosságra és befogadásra vonatkozó elveit, ideértve azt a célkitűzést is, hogy 2026 végére a vezetői pozíciók legalább 40%-át nők töltsék be;

41. ismételten arra kéri az EBB-t, hogy sürgősen vizsgálja felül az Igazgatási Bizottságon belüli munkamegosztást, és kéri különösen annak biztosítására, hogy az EBB alelnökei soha ne vállaljanak vezető szerepet a saját országukból eredő projektekben, még akkor sem, ha az Igazgatási Bizottság kollektív felelősséget vállal a döntésekért, tekintettel az összeférhetetlenség nyilvánvaló kockázatára; hangsúlyozza, hogy az uniós intézmények számos ajánlást fogalmaztak meg ezzel kapcsolatban;

42. üdvözli, hogy 2025-ben a Parlament többszöri felhívását követően az EBB készen állt arra, hogy tárgyalásokat kezdjen a Parlament és az EBB közötti megerősített együttműködésről szóló „megállapodás” létrehozása céljából; üdvözli továbbá azt a közös értelmezést, hogy a tárgyalásokat időben le kell zárni; hangsúlyozza, hogy egy ilyen „megállapodás” hivatalossá teszi és megerősíti a Parlament és az EBB közötti interakciókat, ezáltal tükrözve a szorosabb együttműködés iránti kölcsönös elkötelezettséget; megjegyzi, hogy az ilyen megállapodások hozzáadott értékét a Parlament és más uniós intézmények és szervek vagy kormányközi szervezetek között létrejött hasonló megállapodások végrehajtása is tanúsítja;

°

° °

43. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.